

Схвалено педагогічною радою
Дитячої музичної школи №8
ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Протокол № 01 від 30.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Дитячої музичної школи №8

ім. П. Д. Гайдамаки м. Харкова

Світлана ЛІЦКЕВИЧ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА З СОЛЬНОГО СПІВУ ДИТЯЧОЇ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ №8 ім. П.Д.ГАЙДАМАКИ

Рівень мистецької освіти – початковий мистецький рівень
Підрівень – елементарний

I. Загальні положення

Освітня програма з навчальної дисципліни «Сольний спів» (далі – Освітня програма) для учнів ДМШ №8 ім. П. Д. Гайдамаки розроблена з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», «Положення про мистецьку школу», затвердженого наказом Міністерства культури України від 09.08.2018 № 686, на підставі Методичних рекомендацій з розроблення освітніх програм мистецьких шкіл, затверджених наказом МКУ 16.07.2018 за № 633 та Орієнтовної обласної освітньої програми з сольного співу елементарного підрівня початкової мистецької освіти.

Опанування цієї програми дасть можливість учням освіти освоїти початкові вміння володіння голосом, використовувати набуті знання в повсякденному житті та (за бажанням) продовжити здобуття початкової мистецької освіти на базовому (середньому) підрівні початкової мистецької освіти з сольного співу.

Дана Освітня програма розроблена з урахуванням інтересів учнів та їх батьків для використання в освітньому процесі Дитячої музичної школи №8 ім. П. Д. Гайдамаки .

Мета освітньої програми. Основною метою Освітньої програми є всебічний гармонійний розвиток дитини, формування загальнокультурної компетентності шляхом застосування методів, умінь, прийомів, інструментів та підходів відповідно до індивідуально-психологічних особливостей учнів. Програма окреслює єдині підходи до планування та організації освітнього процесу на елементарному підрівні для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених цією програмою.

Мета опанування нормативного змісту програми – виявлення та розвиток здібностей в сольному співі, створення умов для самовираження учнів шляхом опанування його основ та засобів виразності, виховання любові до України, долучення до вивчення кращих зразків і традицій українського та світового вокального мистецтва, набуття естетичного досвіду й ціннісних орієнтирів.

Завдання Освітньої програми:

- розвиток здатності до творчого самовираження;
- формування початкових навичок з сольного співу;
- вироблення мотивації до самостійного навчання, творчого розвитку шляхом залучення до вивчення, прослуховування, виконання творів вокального мистецтва;
- набуття необхідних компетентностей (знань, умінь, навичок, розуміння, ставлення), що забезпечують можливість продовження навчання за освітньою програмою базового (середнього) підрівня загально-мистецького або початкового професійного спрямування за напрямом «Сольний спів»;

Навчання за даною Освітньою програмою базується на запровадженні сучасної системи навчання з урахуванням індивідуальних потреб кожного учня/учениці

Загальна тривалість навчання за даною Освітньою програмою – 4 роки для учнів, які розпочинають навчання в 6-7 років (перший клас початкової школи).

Основною формою здобуття початкової мистецької освіти за цією Освітньою програмою є очна. За непереборними обставинами можлива дистанційна форма проведення занять.

Загальний мінімальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання на елементарному підрівні (4 роки) з сольного співу становить 1015 годин з розрахунку 35 навчальних тижнів на рік:

Роки навчання	Кількість навчальних годин на тиждень	Загальна кількість годин протягом навчального року (35 тижнів)
на 1 та 2 –у роках навчання	6,5	455
на 3 та 4-у роках навчання	8	560
Загальний обсяг навчального навантаження на одного/одну учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки) елементарного підрівня початкової мистецької освіти		1015

Основною формою організації освітнього процесу в школі є урок – індивідуальний або груповий. Тривалість уроку – 45 хвилин.

У межах специфіки навчальної дисципліни рекомендовано використовувати різні форми та методи навчання – ігрові, інтерактивні, уроки-екскурсії (подорожі), уроки-концерти, квести, мюзикли, перегляд (оф лайн або в запису) оперних вистав, концертів, відвідування спектаклів Харківських театрів. Вибір форм і методів навчання викладач визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи.

Наповнюваність груп

Кількісний склад кожної групи з групових навчальних дисциплін становить в середньому 8 учнів.

Склад вокального ансамблю

Кількісний склад групи з ансамблевого співу становить від 2 до 12 учнів.

У разі неможливості сформувати групу в зв'язку з недостатністю або перевищенням відносно зазначених нормативів, можливо відхилення щодо наповненості груп у той чи інший бік не більше як на 20%.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюється на основі систематичного відстеження їхнього індивідуального розвитку в процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного учня/учениці в навчанні.

Завдання оцінювання на елементарному підрівні – розкриття потенціалу кожного/кожної учня/учениці, підтримка та надихання його/її до подальшого навчання. При оцінюванні особистих досягнень учнів заборонено порівнювати

їх з досягненнями інших учнів. Виставлення оцінок у числовому значенні учням шкільного віку на першому або другому роках навчання не передбачено. Досягнення оцінюються відносно навчального прогресу учня/учениці, а не за результатами порівняння його/її досягнень з досягненнями іншого/іншої учня/учениці.

Для оцінювання досягнень результатів навчання учнів на елементарному підрівні за даною Освітньою програмою застосовуються:

вербальне оцінювання, що передбачає діагностику досягнутих результатів та надання вербальної (усної) характеристики учнів (1-2 рік навчання);

бальне оцінювання, що передбачає виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі (3-4 рік навчання).

Бальне оцінювання передбачає 4 рівня:

1. Початковий (1-3 бали).
2. Середній (4-6 бали).
3. Достатній (7-9 балів).
4. Високий (10-12 балів).

Для оцінювання рівня навчальних досягнень учнів (нормативних результатів навчання) застосовуються форми **поточного** та **підсумкового контролю**.

Поточний контроль здійснюється з метою оперативного моніторингу результативності навчання та подальшого корегування методів та прийомів навчання. Поточний контроль відбувається протягом навчального року (після опанування кожного модуля, або наприкінці семестру).

Підсумковий контроль здійснюється по завершенню кожного року навчання у формі річного комплексного контрольного заходу.

По завершенні опанування даної Освітньої програми проводиться підсумковий контроль, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів та відповідні критерії оцінювання, який передбачає зіставлення навчальних досягнень учнів школи з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними даною Освітньою програмою.

Форми і методи навчання, поточні та підсумкові заходи контролю деталізуються більш конкретно в навчальних програмах з кожної дисципліни інваріантного та варіативного складника.

Учні, які в повному обсязі виконали мінімальні вимоги, визначені освітньою та навчальними програмами, можуть бути рекомендовані до навчання сольному співу на наступному базовому (середньому) підрівні.

II. Нормативний зміст Освітньої програми

Нормативний зміст Освітньої програми складається з інваріантного та варіативного складників, які є обов'язковими для включення до програми навчання.

Інваріантний складник складається з наступних освітніх компонентів:

сольний спів, ансамбль, хор, музична грамота та практичне музикування, бесіди про мистецтво.

Варіативний складник передбачає додаткові години на репетиції, підготовку до конкурсів, фестивалів, інших публічних виступів та спрямований на забезпечення індивідуального підходу до темпу здобуття освіти, вибору навчальних дисциплін у відповідності до інтересів та потреб учнів.

Варіативний складник передбачає предмети за вибором учнів (за наявності фінансування)

РОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ НАВЧАЛЬНИМИ ДИСЦИПЛІНАМИ

Навчальні дисципліни Освітньої програми	Навчальне навантаження на одного учня/ученицю (кількість годин на тиждень, всього 35 тижнів)		
	кількість годин		
	1-2 рік навчання	3-4 рік навчання	Загальна кількість
<i>Інваріантний складник</i>			
Сольний спів	2	2	280
Ансамбль, хор	1	1	140
Музична грамота та практичне музикування, усього	1,5	1,5	210
Бесіди про мистецтво на 3 та 4-му роках навчання (групові уроки)	0	1,5	105
Разом	5,5	6	735
<i>Варіативний складник (предмет за вибором: індивідуальні/групові)</i>			
	2	2	
Разом	2	2	280
Загальний обсяг навчального навантаження на одного учня/ученицю на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), усього	6,5	8	1015
на 1 та 2-му роках навчання	455		455(6,5)
на 3 та 4-му роках навчання		560	560(8)
Загальна кількість:			1015

Орієнтовний перелік навчальних дисциплін варіативного складника за вибором закладу:

групові уроки: ритміка, танець, сценічний рух, шумовий оркестр, тощо.

індивідуальні уроки: музичний інструмент, поглиблення дисципліни «Сольний спів» (репетиції, підготовка до конкурсів, інших публічних виступів, підготовка концертних номерів), композиторська творчість тощо.

Крім годин, зазначених в освітній програмі, передбачено концертмейстерські години з розрахунку одна година на тиждень.

III. Очікувані результати навчання та зміст (цілі) навчання.

Опанування нормативного змісту навчання за Освітньою програмою передбачає формування таких компетентностей:

Вид компетентності	Зміст (цілі) навчання	Очікувані результати навчання
<p>1. Загальна інтегрована компетентність <i>(передбачає здатність до самостійного навчання та до продовження навчання за фахом за освітніми програмами наступного підрівня початкової мистецької освіти)</i></p>	<p>Знайомство учнів з видами мистецтв та мистецтвом сольного співу зокрема. Самостійне опанування нескладного навчального матеріалу. Об'єктивне самооцінювання та самостійний пошук інформації. Формування загальноприйнятих правил, навичок поведінки в закладах культури та мистецтва. Здатність до подальшого навчання мистецтву за освітньою програмою з музичного мистецтва базового(середнього) підрівня початкової мистецької освіти.</p>	<p>Виявляє зацікавленість до мистецтва сольного співу та інших видів мистецтва. Здатний самостійно опановувати нескладний навчальний матеріал. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень стосовно свого навчання. Здатний до подальшого опанування мистецькими практиками. Використовує для самоосвіти різні джерела інформації (здатний самостійно вибрати твір для вивчення). Володіє загальними правилами поведінки в закладах культури та мистецтва. Готовий до продовження навчання за фахом за освітньою програмою з музичного мистецтва, клас сольного співу базового (середнього) підрівня або спорідненого виду мистецтва.</p>
<p>2. Мистецько - теоретична компетентність <i>(спрямована на володіння здобувачем базових понять з мистецтва, вокального зокрема, естетичних категорій тощо)</i></p>	<p>Знання та розуміння поняття «мистецтво». Виховання інтересу та ціннісного ставлення до видів та жанрів мистецтв, основних естетичних категорій, різновидів творів мистецтва.</p>	<p>Демонструє розуміння поняття «мистецтво», основних естетичних категорій. Висловлює та може пояснити особисте ставлення до творів мистецтва. Називає види мистецтв та жанри мистецьких творів.</p>

	<p>Знання і здатність до розуміння проявів культурного розмаїття. Здатність до спілкування на теми мистецтва державною мовою</p>	<p>Знає основні засоби виразності вокального мистецтва на рівні, передбаченому програмами навчальних дисциплін. Виявляє розуміння культурного розмаїття та розпізнає в межах навчальної програми зразки творів мистецтва. Проявляє любов до українського музичного мистецтва. Спілкується з викладачем, концертмейстером, в колективі державною мовою.</p>
<p>3. Теоретично-практична компетентність <i>(передбачає оволодіння теоретичними основами вокального мистецтва, його понятійним апаратом, грамотністю (мовою мистецтва))</i></p>	<p>Види та жанри вокального мистецтва, різновиди, форми музичних творів. Ознайомлення учня з різножанровими та різностильовими високохудожніми зразками національної та світової вокальної спадщини. Будова голосового апарату, гігієна та охорона голосу, знання з основ орфоепії рідної мови, базова вокальна термінологія; засоби музичної виразності, їх характерні риси, відмінності; музична грамота (усно та письмово): графічна фіксація елементів музичної мови; музично-ігрова та рухова діяльність; виховання метроритмічного відчуття; настроювання інтонаційно-мелодичного слуху. Аналіз вокальних творів</p>	<p>Називає види та жанри музичного мистецтва, мистецтва сольного співу зокрема. Знає особливості побудови та функціонування голосового апарату, дотримується правил охорони та гігієни голосу, знає орфоепію рідної мови, володіє базовою вокальною термінологією. Демонструє знання нотної грамоти, застосовує в практичній роботі скрипковий ключ, знаки альтерації, розміри, основні лади, ритм, метр, розрізняє основні градації динаміки, назви та позначення динамічних відтінків. Чисто інтонує голосом. Розрізняє темпи, їх назви та позначення. Демонструє знання основних елементів музичної мови (мотив, фраза, речення). Знає основні гармонічні функції тональності. Читає з листа нескладні твори (на 2-3 роках навчання). Підбирає на слух знайомі мелодії</p>

	<p>на початковому рівні. Написання одноголосного музичного диктанту, читання нот з листа, підбір на слух.</p>	<p>українських народних пісень. Записує одноголосний диктант на 4 такти. Розуміє та використовує в навчанні професійну музичну термінологію державною мовою.</p>
<p>4. Музично- виконавська компетентність (передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в мистецтві сольного співу)</p>	<p>Правильна співоча постава. Правила вокального дихання. Правила гігієни та збереження голосу. Формування голосового апарату, розуміння основних принципів звуквидобування та звуковедення, вирівнювання регістрів. Дикція та артикуляція, штрихове розмаїття в сольному співі, розвиток музичного слуху, інтонування. Практичне застосування засобів музичної виразності. Відтворення програмних вокальних творів з відповідним ступенем емоційності, музикальності та виразності.</p>	<p>Має вірну співацьку поставу. Демонструє володіння голосовим апаратом та вокальним диханням на належному рівні. Дотримується правил охорони та гігієни голосу, розуміє принцип звуквидобування та основні засоби звуковедення. Демонструє певне володіння вокально-технічними та вокально-виконавськими навичками співу відповідно до поточного рівня складності навчання та індивідуальних можливостей; демонструє елементарні навички слухового контролю власного виконання, добру музичну пам'ять. Демонструє творчу уяву та художньо-образне мислення. Відтворює художній образ вокального твору з певним ступенем емоційності, артистичності та музичності; Виконує програмні твори відповідно до своїх здібностей.</p>
<p>5. Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності (передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності у вокальному колективі)</p>	<p>Виконання програмних творів в ансамблі, адаптація учнів до творчої колективної діяльності. Налагодження дружньої взаємодії в колективі. Усвідомлення ролі та відповідальності</p>	<p>Співає у вокальному ансамблі/або хорі з учнями інших класів. Володіє елементарними навичками взаємодії з партнерами. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками</p>

	кожного учасника колективу (ансамблю) в досягненні спільного результату.	ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі в виконавському колективі та особистої відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.
б. Компетентність з публічного виступу <i>(спрямована на формування в учнів здатності, у тому числі, психологічної готовності, до публічного демонстрування своїх навчальних та мистецьких досягнень)</i>	Культура публічного мистецького виступу, охайний зовнішній вигляд, настрої. Сміливість та готовність виступати перед аудиторією, сценічна витримка. Формування психологічної готовності до публічного виступу.	Має початковий досвід публічного виступу. Виконує вокальні твори з відповідним настроєм. Проявляє сміливість та готовність виступати перед аудиторією (публікою). Не втрачає сценічної витримки, не зупиняється, не забуває слова та мелодії творів, що виконує. У випадку помилки не губиться, продовжує виступ, не втрачає контролю за ситуацією. Виступає публічно із задоволенням. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).

IV. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- ✓ удосконалення освітньої діяльності, що сприяє зростанню позитивного іміджу школи;
- ✓ оновлення методичної бази шляхом здійснення періодичного перегляду даної Освітньої програми та навчальних програм з дисциплін інваріантної та варіативної складової, моніторинг робочих навчальних програм, критеріїв оцінювання навчальних знань учнів, засобів оцінювання та методів демонстрування результатів навчання;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів даної Освітньої програми;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення професійного рівня викладачів.

Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

кадрове забезпечення освітньої діяльності – відповідність викладача вимогам професійного стандарту «Викладач мистецької школи (за видами дисциплін)»);

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – наявність сукупності інформаційних, навчально-методичних, програмних, дидактичних матеріалів для забезпечення всіх етапів освітнього процесу з дисциплін інваріантного та варіативного складників;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – наявність навчального класу та супутніх приміщень для проведення освітнього процесу. Певний набір основних технічних та навчальних засобів: музичний інструменти, реквізит, аудіо-, відео- апаратура, бібліотечні ноти тощо.

якість проведення навчальних занять – аналіз застосування та адаптування викладачем методів, прийомів, засобів навчання для забезпечення досягнення учнями програмних результатів;

виконання норм законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою – ведення документації, організації та проведення творчих заходів, оформлення наочності державною мовою, заохочення учнів до спілкування державною мовою під час навчання;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) – системне виявлення та аналіз проблемних питань з метою удосконалення освітнього процесу та усунення певних недоліків. Корегування методів і форм освітнього процесу з урахуванням результатів моніторингових заходів;

моніторинг відвідування учнями навчальних занять, передбачених навчальним планом та завершення повного курсу навчання – здійснення контролю з боку керівництва школи за відвідуваннями уроків учнями, з'ясування причин невідвідування уроків учнями за поясненнями батьків;

забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність, заходів школи щодо популяризації діяльності клас сольного співу.

V. На підставі даної Освітньої програми складається та затверджується річний та навчальний план роботи, що конкретизують організацію освітнього процесу школи.

Нормативний обсяг на одного здобувача (загальний та за освітніми компонентами), не може бути скорочений або зменшений за винятком:

✓ зарахування на навчання здобувача старшого від 7 (8) років;

В цьому випадку можливе опанування змісту даної Освітньої програми в скороченому варіанті (три роки).

Рішення про скорочення нормативного строку опанування програми приймається узгоджено викладачем, батьками та схвалюється педагогічною радою школи.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН до освітньої програми з Сольного співу

Навчальні дисципліни (освітні компоненти)	Кількість навчальних годин на тиждень за роками навчання				Всього годин	Форми та періодичність підсумкового контролю
	1-й рік	2-й рік	3-й рік	4-й рік		
Інваріантний складник						
Сольний спів	2	2	2	2	280	іспит
Ансамбль, хор	1	1	1	1	140	контрольний захід
Музична грамота та практичне музикування	1,5	1,5	1,5	1,5	210	контрольний захід
Бесіди про мистецтво	0	0	1,5	1,5	105	контрольний захід
Варіативний складник						
Предмет за вибором (індивідуальні/групові)	2	2	2	2	280	контрольний захід
Всього годин на тиждень	6,5	6,5	8	8	1015	
Всього годин на навчальний рік	227,5	227,5	280	280	1015	

Учень/учениця має право завершити навчання після опанування елементарного підрівня та по його завершенню отримати Свідоцтво про початкову мистецьку освіту.

Підсумкова оцінка (оцінка у Свідоцтві) формується як середнє арифметичне від річної оцінки та оцінки за іспит/контрольний захід.

Зміст і форми поточного та підсумкового контролю з Сольного співу:

Роки навчання	Програмні вимоги	
	Перше півріччя	Друге півріччя
1	<i>Поточний контрольний захід (концерт класу): виконання 1-2-х творів по можливості</i>	<i>Підсумковий контрольний захід (перевідний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів</i>

2	<i>Поточний контрольний захід</i> (концерт або інший виступ): виконання 2-х різнохарактерних творів	<i>Підсумковий контрольний захід</i> (перевідний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів
3	<i>Поточний контрольний захід</i> (концерт або інший виступ): виконання 2-х різнохарактерних творів	<i>Поточний контрольний захід</i> (технічний залік): виконання гами, скоромовки чи вірша <i>Підсумковий контрольний захід</i> (перевідний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів
4	<i>Поточний контрольний захід</i> (концерт або інший виступ): виконання 2-х різнохарактерних творів	<i>Поточний контрольний захід</i> (технічний залік): виконання гами та вокалізу або поспівка з української народної пісні та вокаліз <i>Підсумковий контрольний захід</i> (випускний іспит): виконання 3-х різнохарактерних творів